TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2012 m. liepos 19 d.*

„Darbuotojų migrantų socialinė apsauga — Reglamentas (EB) Nr. 987/2009 — 44 straipsnio 2 dalis — Teisės į senatvės pensiją nagrinėjimas — Vaiko auginimo kitoje valstybėje narėje laikotarpių įskaitymas — Taikymas — SESV 21 straipsnis — Laisvas piliečių judėjimas“

Byloje C-522/10

dėl *Sozialgericht Würzburg* (Vokietija) 2010 m. spalio 29 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2010 m. lapkričio 9 d., pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Doris Reichel-Albert

prieš

Deutsche Rentenversicherung Nordbayern

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai J. Malenovský, R. Silva de Lapuerta, G. Arestis ir D. Šváby (pranešėjas),

generalinis advokatas N. Jääskinen,

posėdžio sekretorė A. Impellizzeri, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2012 m. sausio 12 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— D. Reichel-Albert, atstovaujamos advokato J. Schwach,

— *Deutsche Rentenversicherung Nordbayern*, atstovaujamos direktoriaus W. Willeke,

— Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze ir J. Möller,

— Austrijos vyriausybės, atstovaujamos C. Pesendorfer,

— Europos Komisijos, atstovaujamos V. Kreuschitz ir M. van Hoof,

susipažinęs su 2012 m. kovo 1 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

* Proceso kalba: vokiečių.

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 987/2009, nustatančio Reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo įgyvendinimo tvarką (OL L 284, p. 1), 44 straipsnio 2 dalies išaiškinimu.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant ginčą tarp D. Reichel-Albert ir *Deutsche Rentenversicherung Nordbayern* (toliau – DRN) dėl pastarosios atsisakymo apskaičiuojant būsimą D. Reichel-Albert senatvės pensiją pripažinti ir įskaityti jos Belgijoje įgytus „vaikui auginti skirtus laikotarpius“ ir „įskaitomus laikotarpius“.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisės aktai

Reglamentas (EEB) Nr. 1408/71

3 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje (OL L 149, p. 2; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 1 t., p. 35), 13 straipsnio 2 dalyje numatytos šioje srityje taikytinų teisės aktų nustatymo taisyklės. Nurodyta, kad šios taisyklės taikomos nepažeidžiant šio reglamento 14–17 straipsnių, kuriuose įtvirtintos įvairios specialiosios taisyklės.

4 Šio reglamento 13 straipsnio 2 dalies a punkte nurodyta:

„vienos valstybės narės teritorijoje [pagal darbo sutartį] dirbančiam darbuotojui taikomi tos valstybės teisės aktai, net jeigu jis gyvena kitos valstybės narės teritorijoje arba įmonės ar asmens, kurioje ar pas kurį jis dirba, registruota buveinė ar veiklos vieta yra kitos valstybės narės teritorijoje“.

5 Reglamento Nr. 1408/71 13 straipsnio 2 dalies f punkte, įterptame į šį reglamentą 1991 m. birželio 25 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 2195/91, iš dalies keičiančiu Reglamentą Nr. 1408/71 ir Reglamentą (EEB) Nr. 574/72, nustatantį Reglamento Nr. 1408/71 įgyvendinimo tvarką (OL L 206, p. 2), ir įsigaliojusiu 1991 m. liepos 29 d., numatyta:

„asmeniui, kuriam nustoja galioję valstybės narės teisės aktai, kol bus pradėti taikyti kitos valstybės narės teisės aktai, pagal vieno iš aukščiau nurodytų papunkčių [punktų] taisykles arba pagal vieną iš 14–17 straipsniuose nurodytų išimčių ar specialių nuostatų, taikomos valstybės narės, kurios teritorijoje jis gyvena, teisės aktų nuostatos [ir laikantis tik šių teisės aktų].“

Reglamentas (EB) Nr. 883/2004

6 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 72), įsigaliojusiu 2004 m. gegužės 20 d., siekiama koordinuoti nacionalines socialinės apsaugos sistemas. Remiantis šio reglamento 91 straipsniu jis taikomas nuo jo įgyvendinimo reglamento (Reglamentas Nr. 987/2009) įsigaliojimo, t. y. nuo 2010 m. gegužės 1 d., ir juo patobulinamos ir supaprastinamos ankstesnės teisės nuostatos.

7 Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnyje, kuriuo nustatomos „Pereinamojo laikotarpio nuostatos“, įtvirtinta:

„1. Pagal šį reglamentą neįgyjama jokių teisių iki jo įsigaliojimo.

2. Nustatant pagal šį reglamentą įgytas teises į išmokas, įskaitomi visi [draudimo laikotarpiai ir prireikus] darbo pagal darbo sutartį, savarankiško darbo arba gyvenimo laikotarpiai, įgyti pagal valstybės narės teisės aktus iki šio reglamento įsigaliojimo atitinkamoje valstybėje narėje dienos.

3. Laikantis 1 dalies nuostatų, pagal šį reglamentą įgyjama bet kuri teisė, netgi jeigu ji susijusi su draudiminiu įvykiu, įvykusiu iki šio reglamento įsigaliojimo atitinkamoje valstybėje narėje dienos.

<…>“

Reglamentas Nr. 987/2009

8 Reglamentu Nr. 987/2009 nustatoma Reglamento Nr. 883/2004 įgyvendinimo tvarka, kaip numatyta pastarojo reglamento 89 straipsnyje.

9 Reglamento Nr. 987/2009 44 straipsnyje „Vaiko auginimo laikotarpių įskaitymas“ nustatyta:

„1. Šiame straipsnyje „vaiko auginimo laikotarpis“ reiškia laikotarpį, kuris įskaitomas pagal valstybės narės pensijų teisės aktus arba dėl kurio prie pensijos pridedama papildoma išmoka tiesiogiai dėl tos priežasties, kad asmuo augino vaiką, neatsižvelgiant į metodą, kuris buvo naudojamas tiems laikotarpiams apskaičiuoti, ir į tai, ar jie buvo įgyti auginant vaiką, ar pripažinti atgaline data.

2. Kai pagal valstybės narės, kuri yra kompetentinga pagal pagrindinio reglamento II antraštinę dalį, teisės aktus neatsižvelgiama į vaiko auginimo laikotarpius, valstybės narės, kurios teisės aktai pagal pagrindinio reglamento II antraštinę dalį buvo taikomi atitinkamam asmeniui, todėl, kad jis vykdė veiklą pagal darbo sutartį arba kaip savarankiškai dirbantis asmuo tuo metu, kai pagal tuos teisės aktus imta atsižvelgti į vaiko auginimo laikotarpį atitinkamo vaiko atžvilgiu, įstaiga ir toliau yra atsakinga už tai, kad būtų atsižvelgta į šį laikotarpį kaip į vaiko auginimo laikotarpius pagal jos pačios teisės aktus, taip tarsi šis vaikas buvo auginamas jos teritorijoje.

<…>“

10 Šio reglamento 93 straipsnis „Pereinamojo laikotarpio nuostatos“ suformuluotas taip:

„Pagrindinio reglamento 87 straipsnis taikomas atvejams, kuriems taikomas įgyvendinimo reglamentas.“

Vokietijos teisės aktai

11 Vokietijos teisės aktuose numatyti du vaiko auginimo laikotarpio įskaitymo senatvės pensijų teisinėje sistemoje mechanizmai. Pagal pirmąjį vaikui auginti skirti laikotarpiai (*Kindererziehungszeiten*) pripažįstami privalomųjų įmokų pagal senatvės pensijų teisinę sistemą mokėjimo laikotarpiais, todėl minėtus laikotarpius galima įskaityti apskaičiuojant referencinį laikotarpį, būtiną norint gauti senatvės pensiją. Pagal antrąjį numatyti įskaitomi laikotarpiai (*Berücksichtigungszeiten*), dėl kurių neatsiranda teisė į pensiją, bet kurie įskaitomi apskaičiuojant tam tikrus referencinius laikotarpius ir užtikrina ribotai savo poreikiais pasirūpinti galintiems asmenims pripažįstamą apsaugą bei turi teigiamą įtaką laikotarpiams, kai nemokamos įmokos, priskiriamai vertei.

12 Vokietijos socialinio draudimo kodekso VI knygos (*Sozialgesetzbuch*, toliau – SGB VI) 56 straipsnyje „Vaiko auginimo laikotarpiai“ nurodyta:

„1. Vaiko auginimo laikotarpiai yra vaikui auginti trejus pirmuosius jo gyvenimo metus skirti laikotarpiai. Auginimo laikotarpis įskaitomas vienam iš vaiko tėvų (I knygos 56 straipsnio 1 dalies pirmo sakinio 3 punktas ir 3 dalies 2 ir 3 punktai), jeigu:

1) auginimo laikotarpis priskirtinas tam iš tėvų;

2) vaikas buvo auginamas Vokietijos Federacinės Respublikos teritorijoje arba auginimą galima prilyginti tokiam auginimui ir

3) šiam tėvui galimas įskaitymas.

<…>

3. Pripažįstama, kad vaikas augintas Vokietijos Federacinės Respublikos teritorijoje, jei jį auginantis vienas iš tėvų joje įprastai gyveno su vaiku. Auginimui Vokietijos Federacinės Respublikos teritorijoje prilyginama situacija, kai vaiką auginantis vienas iš tėvų su vaiku įprastai gyveno užsienyje ir augindamas vaiką arba prieš pat jam gimstant reikiamą laikotarpį mokėjo privalomąsias socialinio draudimo įmokas dirbdamas pagal darbo sutartį arba vykdydamas savarankišką veiklą. Jei sutuoktiniai arba partneriai kartu gyvena užsienyje, tai taikoma ir kai vaiką auginančio vieno iš tėvų sutuoktinis arba partneris tokį reikiamą laikotarpį mokėjo privalomąsias socialinio draudimo įmokas arba jų nemokėjo tik todėl, kad buvo priskirtas prie 5 straipsnio 1 ir 4 dalyse apibrėžtos asmenų grupės arba buvo atleistas nuo privalomojo draudimo.

<...>“

13 SGB VI 57 straipsnyje „Įskaitomi laikotarpiai“ įtvirtinta:

„Vaikui auginti, kol jam sukaks dešimt metų, skirtas laikotarpis įskaitomas vienam iš tėvų, jei šiuo laikotarpiu įvykdomos ir auginimo laikotarpio pripažinimo sąlygos. <...>“

14 SGB VI 249 straipsniu įtvirtinta, kad jei vaikas gimė iki 1992 m. sausio 1 d., įmokų už vaiko auginimo laikotarpius mokėjimo laikotarpis nuo 3 metų sutrumpintas iki 12 kalendorinių mėnesių.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

15 Iki 1980 m. birželio 30 d. Vokietijos pilietė D. Reichel-Albert gyveno Vokietijoje ir šioje šalyje dirbo pagal darbo sutartį. Vėliau ji iš šios valstybės narės gavo bedarbio pašalpą, kurios mokėjimas baigėsi 1980 m. spalio 10 d.

16 Nuo 1980 m. liepos 1 d. iki 1986 m. birželio 30 d. ji su sutuoktiniu gyveno Belgijoje, kur jis dirbo pagal darbo sutartį. Pora turi du vaikus, gimusius Belgijoje 1981 m. gegužės 25 d. ir 1984 m. spalio 29 d.

17 Nuo 1984 m. sausio 1 d. ji mokėjo savanoriškas Vokietijos įstatymais numatyto senatvės pensijų draudimo įmokas.

18 1986 m. liepos 1 d. D. Reichel-Albert, jos sutuoktinis ir vaikai oficialiai deklaravo gyvenamąją vietą Vokietijoje.

19 2008 m. rugpjūčio 12 d. ir spalio 28 d. sprendimais DRN atmetė D. Reichel-Albert prašymą pripažinti ir įskaityti jai gyvenant Belgijoje įgytus vaikams auginti skirtus laikotarpius ir „įskaitomus laikotarpius“, motyvuodama tuo, kad šiuo laikotarpiu vaikai buvo auginami užsienyje. Įskaitomais vaikų auginimo laikotarpiais pripažinti tik laikotarpiai po 1986 m. liepos 1 d., kai šeima vėl oficialiai apsigyveno Vokietijoje. 2008 m. gruodžio 1 d. D. Reichel-Albert pateikė skundą, o jį DRN atmetė 2009 m. sausio 29 d. priimtu sprendimu.

20 DRN sprendimuose nurodoma, kad gyvenimo Belgijoje laikotarpiu būtinas ryšys su profesine veikla Vokietijoje nebuvo išlaikytas nei pačios D. Reichel-Albert, nei jos sutuoktinio darbo santykių atveju, nes nuo D. Reichel-Albert darbo pagal darbo sutartį pabaigos (įskaitant bedarbio pašalpos mokėjimo laikotarpį) iki vaikų auginimo laikotarpio pradžios praėjo daugiau kaip vienas mėnuo.

21 2009 m. vasario 13 d. D. Reichel-Albert pareiškė ieškinį *Sozialgericht Würzburg* (Viurcburgo socialinių ginčų teismas) dėl 2009 m. sausio 29 d. priimto sprendimo panaikinimo ir prašė įpareigoti DNR įskaityti laikotarpį nuo 1981 m. gegužės 25 d. iki 1986 m. birželio 30 d., kiek tai susiję su pirmuoju vaiku, ir laikotarpį nuo 1984 m. spalio 29 d. iki 1986 m. birželio 30 d., kiek tai susiję su antruoju vaiku. Grįsdama ieškinį ji nurodė 2000 m. lapkričio 23 d. Sprendimą *Elsen* (C-135/99, Rink. p. I-10409) ir 2002 m. vasario 7 d. Sprendimą *Kauer* (C-28/00, Rink. p. I-1343) ir pažymėjo, kad nagrinėjamu laikotarpiu nebuvo visiškai išvykusi iš Vokietijos į Belgiją.

22 *Sozialgericht Würzburg* nusprendė, kad, kartu taikant SGB VI 56 straipsnio 3 dalį ir Reglamento Nr. 987/2009 44 straipsnio 2 dalį, D. Reichel-Albert nei Vokietijoje, nei Belgijoje negalėjo būti pripažinti ginčijami vaikų auginimo laikotarpiai, nes tuo metu, kai šie laikotarpiai prasidėjo, ji nevykdė jokios veiklos nei pagal darbo sutartį, nei savarankiškai; taigi ieškovė nukentėjo dėl to, kad naudojosi pagal SESV 21 straipsnį jai pripažįstama teise laisvai judėti ir gyventi Sąjungos teritorijoje.

23 Šiomis aplinkybėmis *Sozialgericht Würzburg* nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Reglamento Nr. 987/2009] 44 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad ja draudžiamas valstybės narės teisės aktas, pagal kurį kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje įgyti vaikams auginti skirti laikotarpiai pirmoje valstybėje narėje įgytais vaiko auginimo laikotarpiais gali būti pripažinti tik tuomet, jei vaiką auginantis vienas iš tėvų su vaiku įprastai gyveno užsienyje ir mokėjo privalomąsias socialinio draudimo įmokas augindamas vaiką ar prieš pat jam gimstant, toje šalyje dirbdamas pagal darbo sutartį arba savarankiškai, arba tuomet, kai, sutuoktiniams ar partneriams užsienyje gyvenant kartu, vaiką auginančio vieno iš tėvų sutuoktinis ar partneris mokėjo tokias privalomojo socialinio draudimo įmokas arba jų nemokėjo tik dėl to, kad priklausė SGB VI [Socialinio draudimo kodekso VI knyga] 5 straipsnio 1 ir 4 dalyse apibrėžtai asmenų grupei arba buvo atleistas nuo privalomojo draudimo įmokų mokėjimo pagal SGB VI 6 straipsnį (SGB VI 56 straipsnio 3 dalies antras ir trečias sakiniai, 57 ir 249 straipsniai)?

2. Ar [Reglamento Nr. 987/2009] 44 straipsnio 2 dalį, neatsižvelgiant į jos tekstą, reikia aiškinti taip, kad išskirtiniais atvejais reikia įskaityti vaikų auginimo laikotarpius, net jei nedirbama pagal darbo sutartį arba savarankiškai, jei priešingu atveju pagal taikytinus teisės aktus jie nebūtų įskaityti nei kompetentingoje valstybėje narėje, nei kitoje valstybėje narėje, kurioje įprastai gyveno suinteresuotasis asmuo vaikų auginimo laikotarpiu?“

Dėl prejudicinių klausimų

Pirminės pastabos dėl Reglamento Nr. 987/2009 44 straipsnio taikymo laiko atžvilgiu

24 Atsižvelgiant į šioje byloje nagrinėjamų faktinių aplinkybių chronologinę seką, kaip nurodyta šio sprendimo 15–21 punktuose, taip pat į Reglamento Nr. 987/2009 įsigaliojimo datą, pirmiausia reikia patikrinti, ar šio reglamento 44 straipsnis, kurį išaiškinti prašo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, iš tikrųjų laiko atžvilgiu taikytinas nagrinėjamos bylos faktinėms aplinkybėms.

25 Šiuo klausimu pažymėtina, kad, remiantis nusistovėjusia teismo praktika, pagal bendrą taisyklę teisinio saugumo principas draudžia kaip Sąjungos teisės akto taikymo laiko atžvilgiu pradžią nustatyti ankstesnę nei jo paskelbimo datą, išskyrus išimtinius atvejus, kai to reikalauja bendrojo intereso tikslas, kai tinkamai atsižvelgiama į suinteresuotųjų asmenų teisėtus lūkesčius ir kai iš atitinkamų teisės normų teksto, tikslo ar struktūros aiškiai matyti, kad joms turi būti priskirtas toks poveikis (šiuo klausimu žr. 2009 m. kovo 19 d. Sprendimo *Mitsui & Co. Deutschland*, C-256/07, Rink. p. I-1951, 32 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

26 Reglamento Nr. 987/2009 97 straipsnyje Sąjungos teisės aktų leidėjas nustatė, kad šis reglamentas įsigalioja 2010 m. gegužės 1 d. ir jokia šio reglamento konstatuojamoji dalis ar kita nuostata negali būti suprasta taip, kad kaip šio reglamento 44 straipsnio taikymo laiko atžvilgiu pradžią siekiama nustatyti ankstesnę datą nei jo paskelbimo data. Atvirkščiai, remiantis Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 1 dalimi, kuri pagal Reglamento Nr. 987/2009 93 straipsnį taikoma atvejams, kuriems taikomas įgyvendinimo reglamentas, pagal Reglamentą Nr. 883/2004 neįgyjama jokių teisių iki jo įsigaliojimo, t. y. iki 2010 m. gegužės 1 d.

27 Kaip išvados 40 punkte pažymėjo generalinis advokatas, reikia pripažinti, kad tuo metu, kai DRN priėmė pagrindinėje byloje skundžiamus sprendimus atmesti D. Reichel-Albert prašymus įskaityti ginčijamus auginimo laikotarpius, Reglamentas Nr. 987/2009 dar nebuvo taikomas.

28 Taigi Reglamento Nr. 987/2009 44 straipsnis netaikytinas pagrindinėje byloje nagrinėjamoms faktinėms aplinkybėms laiko atžvilgiu.

29 Tokiomis aplinkybėmis pagrindinėje byloje nagrinėjamoms faktinėms aplinkybėms reikia iš esmės taikyti Sąjungos priimtas nacionalinių socialinės apsaugos sistemų koordinavimo normas, kaip antai Reglamento Nr. 1408/71 nuostatas, išaiškintas atsižvelgiant į taikytinas SESV nuostatas, ypač susijusias su laisvu asmenų judėjimu, į kurias savo sprendime daro nuorodą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

30 Tačiau kadangi Reglamente Nr. 1408/71 nėra jokios konkrečios nuostatos, taikomos kitoje valstybėje narėje įgytų vaikui auginti skirtų laikotarpių įskaitymo pagal senatvės pensijų draudimo sistemą atveju, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimus reikia suprasti taip, kad jais iš esmės siekiama nustatyti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjamoje situacijoje SESV 21 straipsnį reikia aiškinti taip, kad skirdama senatvės pensiją vienos valstybės narės kompetentinga įstaiga turi įskaityti asmens, kuris tuo metu, kai gimė vaikai, buvo nustojęs dirbti šioje valstybėje narėje ir laikinai persikėlęs gyventi į kitos valstybės narės teritoriją, kurioje nedirbo nei pagal darbo sutartį, nei savarankiškai, pastarojoje valstybėje narėje įgytus vaikui auginti skirtus laikotarpius, tarsi jie būtų buvę įgyti pirmosios valstybės nacionalinėje teritorijoje.

Dėl abiejų klausimų

31 Pirmiausia reikia nustatyti, pagal kurios iš dviejų nagrinėjamų valstybių narių teisės aktus ieškovės pagrindinėje byloje 1981–1986 m. Belgijoje įgytus vaikams auginti skirtus laikotarpius reikia apibrėžti ar pripažinti kaip tikriesiems draudimo laikotarpiams prilyginamus laikotarpius. Tada, jeigu būtų nustatyta, kad tai yra Vokietijos teisė, reikėtų įvertinti, ar joje numatyta vaiko auginimo laikotarpių įskaitymo tvarka atitinka SESV 21 straipsnį.

32 Kalbant apie taikytinus teisės aktus, kaip teisingai per posėdį nurodė Vokietijos vyriausybė, reikia pripažinti, kad teisė reikalauti įskaityti vaikų auginimo laikotarpius gali būti grindžiama tik tos valstybės narės, kurios teisė buvo taikoma atitinkamam asmeniui tuo metu, kai gimė vaikas, teisės nuostatomis.

33 Pagrindinėje byloje iš bylos medžiagos matyti, kad D. Reichel-Albert Vokietijoje gyveno, dirbo ir mokėjo įmokas pagal senatvės draudimo sistemą iki 1980 m. birželio 30 d. Paskui ji persikėlė gyventi į Belgiją, kur jai ir toliau iki 1980 m. spalio 30 d. buvo mokama bedarbio pašalpa ir kur ji pagimdė du vaikus, o vėliau, 1986 m. liepos 1 d., su savo šeima oficialiai persikėlė gyventi į Vokietiją ir ten vėl pradėjo vykdyti nuolatinę profesinę veiklą.

34 Tokiomis aplinkybėmis, net jei reikėtų atsižvelgti į 13 straipsnio 2 dalies f punktą, kuris į Reglamentą Nr. 1408/71 buvo įterptas Reglamentu Nr. 2195/91, t. y. po to, kai D. Reichel-Albert Belgijoje įgijo vaikams auginti skirtus laikotarpius, ši nuostata vis tiek nebūtų taikoma pagrindinės bylos faktinėms aplinkybėms, kiek tai susiję su auginimo laikotarpių įskaitymu pagal senatvės draudimo sistemą (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Kauer* 31 punktą).

35 Iš tiesų, kai asmuo, kuris, kaip antai D. Reichel-Albert, dirbo ir mokėjo įmokas tik vienoje valstybėje narėje iki ir po laikino gyvenamosios vietos perkėlimo tik dėl šeiminių priežasčių į kitą valstybę narę, kurioje niekad nedirbo ir nemokėjo įmokų, reikia pripažinti, jog tarp vaikų auginimo laikotarpių ir draudimo laikotarpių, įgytų dėl profesinės veiklos atitinkamoje pirmojoje valstybėje narėje, yra pakankamas ryšys (šiuo klausimu žr. minėtų sprendimų *Elsen* 25–28 punktus ir *Kauer* 32 punktą). Be to, būtent dėl įgytų pastarųjų laikotarpių D. Reichel-Albert paprašė DRN įskaityti vaikams auginti skirtus laikotarpius, įgytus per pertrauką profesinėje karjeroje.

36 Todėl reikia pripažinti, kad D. Reichel-Albert situacijai taikytini Vokietijos teisės aktai ir tiek, kiek tai susiję su jos vaikų auginimo laikotarpių pripažinimu ir įskaitymu pagal senatvės draudimo sistemą, nagrinėjamais laikotarpiais D. Reichel-Albert nelaikytina patenkanti į savo gyvenamosios vietos valstybės narės jurisdikciją (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Elsen* 28 punktą).

37 Kalbant apie vaikų auginimo laikotarpių įskaitymo tvarką reikia įvertinti, ar SESV 21 straipsnį atitinka SGB VI 56 ir 57 straipsniuose įtvirtintos nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias valstybės narės kompetentinga įstaiga, skirdama senatvės pensiją, įskaito nacionalinėje teritorijoje įgytus vaikų auginimo laikotarpius, tačiau neįskaito vaikų auginimo laikotarpių, įgytų už šios valstybės narės ribų, nebent, *inter alia*, vaiką auginantis vienas iš tėvų įprastai gyveno su vaiku užsienyje ir augindamas vaiką ar prieš pat jam gimstant įgijo draudimo įmokų mokėjimo laikotarpių dirbdamas pagal darbo sutartį arba savarankiškai vykdydamas veiklą.

38 Šiuo atžvilgiu svarbu priminti, kad nors valstybės narės išsaugo įgaliojimus socialinės apsaugos sistemų organizavimo srityje, vis dėlto naudodamosi šiais įgaliojimais jos privalo laikytis Sąjungos teisės, ypač Sutarties nuostatų dėl laisvo piliečių judėjimo, kuris garantuojamas SESV 21 straipsniu (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Elsen* 33 punktą ir 2008 m. balandžio 1 d. Sprendimo *Gouvernement de la Communauté française ir Gouvernement wallon*, C-212/06, Rink. p. I-1683, 43 punktą).

39 Minėto Sprendimo *Elsen* 34 punkte Teisingumo Teismas dėl pagrindinėje byloje nagrinėjamų nuostatų ankstesnės redakcijos nusprendė, kad šiomis nuostatomis sudaromos nepalankios sąlygos Sąjungos piliečiams, pasinaudojusiems SESV 21 straipsniu garantuojama teise laisvai judėti ir gyventi valstybėse narėse.

40 Tokioje kaip D. Reichel-Albert situacijoje taikant atitinkamas nuostatas vaikus auginantis asmuo, dėl darbo pagal darbo sutartį ar savarankiškos profesinės veiklos neįgijęs privalomųjų (socialinio draudimo) įmokų mokėjimo laikotarpių augindamas vaikus ar prieš pat jiems gimstant, praranda teisę reikalauti, kad apskaičiuojant jo pensijos dydį būtų įskaityti šie vaikų auginimo laikotarpiai, vien dėl to, kad jis laikinai gyveno kitoje valstybėje narėje, nesvarbu, kad pastarojoje jis nedirbo pagal darbo sutartį ir savarankiškai nevykdė jokios veiklos.

41 Taip minėtas asmuo savo pilietybės valstybėje narėje vertinamas ne taip palankiai, nei būtų vertinamas tuo atveju, jei nepasinaudotų Sutarties suteiktomis galimybėmis judėjimo srityje (žr. 2011 m. liepos 21 d. Sprendimo *Stewart*, C-503/09, Rink. p. I-6497, 83 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

42 Nacionalinės teisės aktai, dėl kurių kai kurie šios valstybės piliečiai atsiduria mažiau palankioje padėtyje vien dėl to, kad pasinaudojo judėjimo ir gyvenimo kitoje valstybėje narėje laisve, lemia nevienodą vertinimą, pažeidžiantį principus, kuriais pagrįstas Sąjungos piliečio statusas, t. y. vienodo teisinio vertinimo naudojantis judėjimo laisve garantiją (2006 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Turpeinen*, C-520/04, Rink. p. I-10685, 22 punktas).

43 Be to, atitinkama valstybė narė neįrodė ir net neteigė, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamus teisės aktus galima pateisinti objektyviomis priežastimis ir kad jie yra proporcingi nacionalinės teisės teisėtai siekiamam tikslui (šiuo klausimu žr. 2011 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Runevič-Vardyn ir Wardyn*, C-391/09, Rink. p. I-3787, 83 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

44 Taigi reikia pripažinti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamomis aplinkybėmis SGB VI 56 ir 57 straipsniuose numatytas atsisakymas įskaityti vaikų auginimo už nacionalinės teritorijos ribų laikotarpius prieštarauja SESV 21 straipsniui.

45 Tokiomis aplinkybėmis, atsižvelgiant į pirma išdėstytus argumentus, į pateiktus klausimus reikia atsakyti: tokioje situacijoje, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, SESV 21 straipsnį reikėtų aiškinti taip, jog skirdama senatvės pensiją vienos valstybės narės kompetentinga įstaiga turi įskaityti asmens, kuris profesinę veiklą vykdė tik šioje valstybėje narėje ir tuo metu, kai gimė vaikai, laikinai buvo nustojęs dirbti bei tik dėl šeiminių priežasčių buvo persikėlęs gyventi į kitos valstybės narės teritoriją, pastarojoje valstybėje narėje įgytus vaikams auginti skirtus laikotarpius, tarsi jie būtų buvę įgyti pirmosios valstybės nacionalinėje teritorijoje.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

46 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

Tokioje situacijoje, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, SESV 21 straipsnį reikia aiškinti taip, jog skirdama senatvės pensiją vienos valstybės narės kompetentinga įstaiga turi įskaityti asmens, kuris profesinę veiklą vykdė tik šioje valstybėje narėje ir tuo metu, kai gimė vaikai, laikinai buvo

nustojęs dirbti bei tik dėl šeiminių priežasčių buvo persikėlęs gyventi į kitos valstybės narės teritoriją, pastarojoje valstybėje narėje įgytus vaikams auginti skirtus laikotarpius, tarsi jie būtų buvę įgyti pirmosios valstybės nacionalinėje teritorijoje.

Parašai.